

**Menkul Satış Sözleşme Bedelinin Ve Bu Sözleşmelerden Kaynaklanan
Ödeme Yükümlülüklerinin Döviz Cinsinden Veya Döviz Endeksli Olarak
Belirlenebilmesi Hakkında**

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 sayılı Tebliğde yapılan değişiklikle; **06.03.2025 tarihinden itibaren** Türkiye’de yerleşik kişiler kendi aralarında akdedecekleri; taşıt satış sözleşmeleri dışında kalan **menkul satış sözleşmelerinde sözleşme bedelini** ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer **ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya döviz endeksli olarak kararlaştırabileceklerdir**. Yani menkul (ticari mal, demirbaşlar vs.) için yapılan sözleşmeler döviz cinsinden düzenlenebilecek, ödemeler döviz olarak yapılabilecektir.

Konut ve çatılı iş yeri dâhil **gayrimenkul satış sözleşmelerinde** sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya **döviz endeksli olarak kararlaştıramama yasağı aynen devam ediyor**.

Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; konusu yurt içinde yer alan gayrimenkuller olan, konut ve çatılı iş yeri dâhil **gayrimenkul kiralama sözleşmelerinde** sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya döviz endeksli olarak kararlaştıramama **yasağı aynen devam ediyor**.

Dövizle veya döviz endeksli sözleşme ve ödeme yapamama ile ilgili yasakların son durumu aşağıda bilgilerinize sunulmuştur.

Saygılarımızla.

Beta Yeminli Mali Müşavirlik Ltd. Şti.

TÜRK PARASI KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA 32 SAYILI KARARA İLİŞKİN TEBLİĞ (TEBLİĞ NO: 2008-32/34)

MADDE 1 – 28/2/2008 tarihli ve 26801 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)’in 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 8** – (1) Türkiye’de **yerleşik kişiler kendi aralarında** akdedecekleri; **konusu yurt içinde yer alan gayrimenkuller olan, konut ve çatılı iş yeri dâhil gayrimenkul satış** sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak **kararlandıramazlar.**

(2) Türkiye’de **yerleşik kişiler kendi aralarında** akdedecekleri; konusu **yurt içinde yer alan gayrimenkuller olan, konut ve çatılı iş yeri dâhil gayrimenkul kiralama** sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlandıramazlar.

(3) Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile **vatandaşlık bağı bulunmayan Türkiye’de yerleşik kişilerin veya bu maddenin on dokuzuncu fıkrasında belirtilen kişilerin alıcı veya kiracı olarak taraf oldukları gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama sözleşmelerinde,** sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlandırılması **mümkündür.**

(4) **Kültür ve Turizm Bakanlığında belgeli konaklama tesislerinin işletilmesi amacıyla kiralananmasıyla ilgili gayrimenkul kiralama** sözleşmelerinde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlandırılması **mümkündür.**

(5) **Gümrüksüz satış mağazalarının kiralanasına ilişkin gayrimenkul kiralama** sözleşmelerinde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlandırılması **mümkündür.**

(6) Türkiye’de yerleşik kişiler **kendi aralarında akdedecekleri; yurt dışında ifa edilecekler ile gemi adamlarının taraf oldukları dışında kalan iş** sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak **kararlandıramazlar.**

(7) Türkiye’de yerleşik kişiler kendi aralarında akdedecekleri; **aşağıda belirtilenler dışında kalan danışmanlık, aracılık ve taşımacılık dâhil hizmet sözleşmelerinde,** sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlandıramazlar.

a) Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile **vatandaşlık bağı bulunmayan kişilerin taraf oldukları hizmet** sözleşmeleri,

b) İhracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler kapsamında yapılan **hizmet** sözleşmeleri,

c) Türkiye’de yerleşik kişilerin **yurtdışında gerçekleştirecekleri faaliyetler kapsamında** yapılan **hizmet** sözleşmeleri,

ç) Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; Türkiye’de başlayıp yurtdışında sonlanan, yurtdışında başlayıp Türkiye’de sonlanan veya yurt dışında başlayıp yurtdışında sonlanan **hizmet** sözleşmeleri.

d) (Ek:RG-30/1/2021-31380) Türkiye’de yerleşik kişilerin Kültür ve Turizm Bakanlığında belgeli konaklama tesislerinde akdedeceği konaklama hizmet sözleşmeleri.

(8) Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; **döviz cinsinden maliyet içeren eser** sözleşmelerinde, sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endekli olarak kararlaştırmaları mümkündür.

(9) (Değişik:RG-6/3/2025-32833) **Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; taşıt satış sözleşmeleri dışında kalan menkul satış sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endekli olarak kararlaştırmaları mümkündür.”**

(10) Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; **taşıt kiralama sözleşmeleri dışında kalan menkul kiralama** sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endekli olarak kararlaştırmaları mümkündür.

(11) Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; **bilişim teknolojileri kapsamında yurt dışında üretilen yazılımlara ilişkin satış sözleşmeleri ile yurt dışında üretilen donanım ve yazılımlara ilişkin lisans ve hizmet** sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endekli olarak kararlaştırmaları mümkündür.

(12) 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda tanımlanan **gemilere ilişkin finansal kiralama (leasing) sözleşmelerinde**, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerin döviz cinsinden veya dövize endekli olarak kararlaştırılması mümkündür.

(13) 32 sayılı Kararın **17 ve 17/A** maddeleri kapsamında yapılacak **finansal kiralama (leasing) sözleşmelerine** ilişkin bedellerin döviz cinsinden kararlaştırılması mümkündür.

(14) **Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan Türkiye’de yerleşik kişilerin taraf olduğu iş** sözleşmelerinde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endekli olarak kararlaştırılması mümkündür.

(15) **On altıncı fıkrâ hükümleri saklı kalmak kaydıyla**, kamu kurum ve kuruluşlarının veya Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı (Değişik ibare:RG-24/1/2025-32792) şirketleri ile Endüstriyel Yetkinlik Değerlendirme ve Destekleme Programı (EYDEP) kapsamında (A) veya (B) seviye sertifikaya sahip olan **şirketlerinin taraf olduğu gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama dışında kalan** sözleşmelerde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak olarak (Değişik ibare:RG-6/3/2025-32833) **kararlaştırılması** (Ek cümle:RG-19/4/2022-31814) kararlaştırılması, **ödenmesi ve kabul edilmesi** mümkündür.

(16) Kamu kurum ve kuruluşlarının **taraf olduğu döviz cinsinden veya dövize endeksli ihaleler, sözleşmeler** ve milletlerarası andlaşmaların ifası kapsamında gerçekleştirilecek olan projeler dahilinde; **yükleniciler veya görevli şirketlerin ve bunların sözleşme imzaladığı tarafların üçüncü taraflarla akdedeceği veya bahsi geçen projeler çerçevesinde akdedilecek, gayrimenkul satış sözleşmeleri ve iş sözleşmeleri dışında kalan sözleşmelerde**, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.

(17) 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirilen işlemlere ilişkin olarak yapılan sözleşmelerde sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür. Bu işlemlerle ilgili olarak **bankaların taraf olduğu sözleşmelerde**, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.

(18) **32 sayılı Karar hükümleri saklı kalmak kaydıyla**, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile bu Kanuna dayalı olarak yapılan düzenlemeler çerçevesinde **sermaye piyasası araçlarının** (yabancı sermaye piyasası araçları ve depo sertifikaları ile yabancı yatırım fonu payları da **dahil olmak üzere**) döviz cinsinden oluşturulması, ihracı, alım satımı ve yapılan işlemlere ilişkin yükümlülüklerin döviz cinsinden kararlaştırılması mümkündür.

(19) **Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye’de bulunan**; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, doğrudan veya dolaylı olarak **yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin veya ortak kontrol ve/veya kontrolüne sahip bulunduğu şirketler** ile serbest bölgedeki faaliyetleri kapsamında serbest bölgelerdeki şirketlerin **işveren veya hizmet alan olarak taraf olduğu iş ve hizmet sözleşmelerinde**, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.

(20) **Türkiye’de yerleşik yolcu, yük veya posta taşıma faaliyetinde bulunan ticari havayolu işletmeleri; hava taşıma araçlarına, motorlarına ve bunların aksam ve parçalarına yönelik teknik bakım hizmeti veren şirketler;** sivil havacılık mevzuatı kapsamında havalimanlarında yer hizmetleri yapmak üzere çalışma ruhsatı alan veya yetkilendirilen kamu ya da özel hukuk tüzel kişiliği statüsündeki kuruluşlar **ile söz konusu kuruluşların kurdukları işletme ve şirketler ile doğrudan veya dolaylı olarak sermayelerinde en az yüzde elli hisse oranına sahip olduğu ortaklıkların Türkiye’de yerleşik kişilerle** döviz cinsinden veya dövize endeksli bedeller içeren gayrimenkul satış, gayrimenkul kiralama ve iş sözleşmeleri haricindeki sözleşmeleri akdetmeleri mümkündür.

(21) (Ek:RG-8/10/2024-32686)(6) 2/6/2021 tarihli ve 31499 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tıbbi Cihaz Yönetmeliği ve 2/6/2021 tarihli ve 31499 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İn Vitro Tanı Amaçlı Tıbbi Cihaz Yönetmeliği uyarınca atanmış Türkiye’de yerleşik onaylanmış kuruluşların imalatçı firmalarla anılan yönetmelikler kapsamında akdettiği hizmet sözleşmelerini ve Türkiye’de yerleşik kişilerle yaptıkları iş sözleşmelerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak akdetmeleri mümkündür.

(22) Bu madde uyarınca sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak **kararlaştırılmayan sözleşmeler kapsamında düzenlenecek kıymetli evraklarda** yer alan bedellerin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak belirlenmesi **mümkün değildir. Ancak,** 32 sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesinin yürürlüğe girdiği **tarihten önce düzenlenmiş ve dolaşıma girmiş bulunan bu kapsamdaki kıymetli evraklar anılan geçici madde hükmünden istisnadır.**

(23) **Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışındaki;** şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, işlettiği veya yönettiği fonlar, doğrudan veya dolaylı olarak yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler 32 sayılı Kararın 4 üncü maddesinin (g) bendi uygulaması kapsamında **Türkiye’de yerleşik olarak değerlendirilir. Ancak, sözleşmenin yurt dışında ifa edilmesi durumunda bu fıkra hükmü uygulanmaz.**

(24) **Bu madde uyarınca akdedilecek sözleşmelerde istisna kapsamına alınan, ancak 32 sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce akdedilmiş bulunan sözleşmeler de anılan geçici madde hükmünden istisnadır.**

(25) 32 sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesinin yürürlüğe girdiği **tarihten önce akdedilmiş** bulunan, **taşıt kiralama ve yolcu taşıma amaçlı ticari taşıt satış sözleşmeleri** anılan geçici madde hükmünden **istisnadır.**

(26) 32 sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesinin yürürlüğe girdiği **tarihten önce akdedilmiş** bulunan, **menkul ve gayrimenkullere ilişkin finansal kiralama sözleşmeleri anılan geçici madde hükmünden istisnadır.**

(27) Bu madde uyarınca sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması **mümkün olmayan sözleşmelerde yer alan bedellerin 32 sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesi kapsamında Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenmesi zorunludur.**

(28) Bu madde uyarınca sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün olmayan **sözleşmelerde yer alan bedeller** 32 sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesi kapsamında Türk parası olarak taraflarca **yeniden belirlenirken mutabakata varılmazsa**; akdedilen sözleşmelerde döviz veya dövize endeksli olarak belirlenen bedeller, söz konusu bedellerin **2/1/2018** tarihinde belirlenen gösterge niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası **efektif satış kuru** kullanılarak hesaplanan Türk parası cinsinden **karşılığının** 2/1/2018 tarihinden bedellerin yeniden belirlendiği tarihe kadar Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği **tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması suretiyle belirlenir.**

32 sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce akdedilen **konut ve çatılı iş yeri kira sözleşmelerinde** döviz veya dövize endeksli olarak belirlenen bedeller bu fıkranın **ilk paragrafına göre iki yıllık süre için Türk parası olarak belirlenir.** Ancak, Türk parası olarak belirlenimin yapıldığı **kira yılının sonundan itibaren bir yıl geçerli olmak üzere; anılan paragraf uyarınca Türk parası olarak belirlenen kira bedeli,** taraflarca belirlenirken **mutabakata varılmazsa, belirleme tarihinden belirlemenin yapıldığı kira yılının sonuna kadar** Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği **tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması yoluyla belirlenir. Bir sonraki kira yılı Türk parası cinsinden kira bedeli ise,** taraflarca belirlenirken **mutabakata varılmazsa, önceki kira yılında geçerli olan kira bedelinin** Türkiye İstatistik Kurumunun belirlediği **tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması yoluyla belirlenir ve belirlenen Türk parası cinsinden kira bedeli bu fıkrada belirtilen iki yıllık sürenin sonuna kadar geçerli olur.**

Bu madde uyarınca sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün olmayan sözleşmelerde tahsili yapılmış veya gecikmiş alacaklar ile gayrimenkul kira sözleşmeleri kapsamında verilen depozitolar ve sözleşmelerin ifası kapsamında dolaşıma girmiş kıymetli evraklar için bu fıkra hükmü uygulanmaz.”